

Zpráva ze stáže

**TAMK – Tampere University of Applied Sciences,
Finland**

12. - 24.8.2013

Mgr. Michal Sup

Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

Ve dnech 12. - 24.8.2013 jsme absolvovali pracovní stáž na univerzitě TAMK – Tampere University of Applied Sciences – Univerzita aplikovaných věd Tampere, Finsko. S výběrem jsme neváhali dlouho, vždyť tato univerzita je zaprvé naší partnerskou univerzitou

v programu Erasmus (na základě této skutečnosti máme možnost vysílat tam na studijní pobyty naše

studenty a naopak také jejich studenty přijímat k nám na Filmovou akademii Miroslava Ondříčka v Písku), zadruhé nabízí mimo jiné studium na katedře Art, Music and Media. Tato katedra je velice podobná tomu, čemu se věnuje ve svém studijním programu i FAMO v Písku (i když jsou zde jisté rozdíly, jak se dozvíme dále).

Nutno říci, že naplánování této stáže, jejího termínu a náplně bylo velice obtížné (časové důvody, zaneprázdnění tamějších pracovníků oddělení výměnných pobytů, pedagogů a vedení katedry). Nakonec po dlouhém vyjednávání nám vyšla univerzita TAMK vstříc a dohodli jsme se pevně na daném termínu. Velice nám přitom pomohla paní Noora Kahra – mezinárodní koordinátor na TAMK, která s námi vše vyjednala a zařídila pro nás vše potřebné, i když měla vedle toho plno starostí s provozem svého oddělení. Jí patří asi největší dík.

Nejrychlejší spojení s Finskem je letecky, proto jsme využili služeb přepravce Finair. Let trval přibližně dvě hodiny (ve Finsku je časový posun +1 hodina). Po příletu do Helsinek jsme vyhledali autobusové spojení do Tampere přímo na letištní zastávce a za 3 hodiny jsme k večeru již byli v cíli cesty. Náš hotel Norlandia Care se nacházel přímo v prostoru nemocnice, severovýchodně na konci města, a je začleněn i do areálu univerzity, což pro nás byla ideální poloha.

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

Univerzita TAMK má několik budov, které jsou rozmístěny po celém městě, některé dokonce i 50km od Tampere. Všechna oddělení, která jsme navštívili, ale byla přímo ve městě. Prvním místem naší návštěvy bylo v úterý 13.8. právě oddělení pro zahraniční studenty, kde na nás čekala již zmíněná Noora Kahra, která s námi vše domlouvala a která nám také zajistila vše, co jsme potřebovali. Po vzájemném předání propagačních materiálů a informačních letáků o obou školách nás zavedla do zasedací místnosti, kam přišel i její kolega. Nejprve jsme se bavili o tom, kteří studenti z TAMK studovali na výměnném pobytu Erasmus u nás na FAMO v Písku a kteří od nás pobývali na TAMK. Zhodnotili jsme význam těchto pobytů. Potvrdilo se, že tyto pobyty přinášejí ovoce ve formě obrovských zkušeností – jak studijních, tak i pracovních a multikulturních.

Určitě můžeme zmínit např. Kateřinu Matulovou, která se na TAMK věnovala animaci a kresbě. Tato studentka 5. ročníku magisterského studia absolvovala pobyt ve Finsku před rokem a přivezla si odtud kromě jiného obrovskou zkušenost s videoartem a videoinstalací – spolu s dalšími studenty TAMK odjeli v zimním semestru do Laponska na severu Finska, aby tam instalovali zajímavou projekci kreslených postav a různých barevných tvarů. Tyto objekty se pak promítaly na různé kvádry z ledu a vznikla tak úžasná souhra světél a barev. Kateřina po svém návratu na FAMO v Písku uvedla, že problémem byla postprodukce těchto natočených, lépe řečeno naanimovaných video sekvencí. Bylo potřeba je upravit jak saturačně, tak kontrastně, aby lépe vynikly při následných projekcích. Z prezentovaného videa bylo jasné, že projekt přilákala do Laponska stovky návštěvníků a sklídl úspěch. Dalšími našimi studenty, o kterých jsme se bavili, byl např. Luboš Rezler ze druhého ročníku FAMO, který studuje režii a chtěl by do Finska znovu, tentokrát na pracovní stáž (TAMK spolupracuje s mnoha firmami, viz dále). Zmiňme zde i studentku Michaelu Režovou, která studovala magisterský studijní program-obor produkce.

Po této debatě se s námi Noora Kahra s jejím kolegou bavili o studiu na TAMK a o rozdílech mezi TAMK a FAMO v Písku a následně nás seznámila s dvoutýdenním programem, který připravila precizně s ohledem na časové možnosti pedagogů i zaměstnanců univerzity:

- 13.8. Setkání na zahraničním oddělení TAMK – Noora Kahra
- 14.8. Prohlídka severovýchodního areálu TAMK
- 15.8. Návštěva univerzitní knihovny v areálu TAMK i v centru města
- 16.8. Účast na úvodním setkání se zahraničními studenty
- 19.8. Návštěva katedry Art, Music and Media - přijetí

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

- 20.8. Celodenní prohlídka katedry se zaměřením na postprodukci
- 21.8. Projekce studentských filmů natočených pro TAMK
- 22.8. Projekce studentských filmů natočených na zakázku
- 23.8. Závěrečné setkání se zaměstnanci univerzity a zhodnocení pobytu
- 24.8. Odlet do ČR

Jak jsme se během setkání s Noorou Kahrou dozvěděli, na universitě TAMK studuje celkem 10 000 studentů ve 45 studijních programech. Studenti navštěvují tyto katedry:

Construction and Electrical Engineering

Industrial Engineering

Wellbeing and Social Services

Nursing and Health Care

Business and Services

Art, Music and Media

Vocational Teacher Education

Jak je vidět, nabídka je opravdu velice pestrá a rozmanitá. Se školou spolupracuje 350 partnerských institucí v 50 zemích světa. Každoročně TAMK přivítá na 800 studentů a pedagogů v rámci výměnných pobytů partnerských univerzit. Sama univerzita má zhruba 800 zaměstnanců. Je pochopitelné, že FAMO v Písku jako malá soukromá vysoká škola s celkovým počtem 180 studentů se nemůže státní univerzitě TAMK rovnat. Je nutno FAMO brát jen jako jednu z kateder – konkrétně tedy Art, Music and Media.

Prohlídka severovýchodního areálu TAMK - ul. Kuntokatu

Svůj čas nám při této prohlídce věnovala Mirja Onduso. Tato zaměstnankyně oddělení pro zahraniční studenty má na starosti pomoc příchozím studentům, kteří jsou často zmateni v systému TAMK a potřebují s čímkoli pomoci, poradit. Shodou okolností byla před čtyřmi lety

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

na návštěvě Filmové akademie Miroslava Ondříčka v Písku, kde si prohlédla vybavení naší školy a její areál. Spolu s ní se nás ujala i Annika Dillenger, její kolegyně. Na TAMK začala naše prohlídka právě zahraničním oddělením. Samozřejmě – TAMK je státní vysoká škola se stovkami zaměstnanců a tisíci studentů a nedá se srovnat s FAMO v Písku. Téměř pro každou specifickou činnost zde najdeme kancelář a osobu za náplň této činnosti zodpovědnou.

Na hlavním koridoru TAMK spojujícím dva hlavní vchody do budovy rozsáhlé univerzity nalezneme plno kanceláří zahraničního oddělení – pro výjezdy studentů, pro příchozí studenty, pro studium, pro stáže a mnoho dalších. Jak prozradila Mirja Onduso, největší chaos je zde právě v době začátku zimního semestru, tj. zhruba od poloviny srpna.

Bylo to také vidět. Právě probíhal tzv. orientační týden, na chodbách bylo plno studentů z celého světa a starší studenti TAMK jim u vstupu do školy pomáhali se orientovat, rozdávali letáky a domlouvali s nimi, co je třeba na začátku studia zařídit, udělat, vyplnit. Měli jsme možnost promluvit si s mnoha novými zahraničními studenty – přijeli z Anglie, Francie, Německa, Rakouska, ale často i z asijských zemí. Univerzita TAMK podle nich má v zahraničí jméno a je velice oblíbená a známá. Studenty láká i severská poloha Finska.

Poté následovala prohlídka jednotlivých učeben. Nutno říci, že budova je velice moderně vybavena. V učebnách nalezneme technické prvky, kterými jsou digitální projektory, zpětné projektory a notebooky novější generace – toto vše je na TAMK standard. Technicky velice kvalitní jsou i projekční plátna pro tyto projektory. Většinou jsou zde umístěny již HD projektory, tzn. projektory, které nabízejí obraz s vysokým rozlišením a vysokou světelností i kontrastem. Dále jsme navštívili i velké přednáškové sály, kde vybavení bylo samozřejmě na stejné úrovni, vedle toho nechybí

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

bezdrátové mikrofony, někdy i sada více mikrofonů připojených k jednomu mikroportu. S tím souvisí i dokonalé ozvučení sálů pomocí kvalitních reprosoustav. Takto jsme prošli celou řadu větších či menších sálů. V některých z nich již probíhala výuka finských studentů TAMK.

Dále nás také zajímal servis pro studenty. Pokud jsme procházeli dlouhé chodby školy, na každém rohu nalezneme tiskárnu s kopírkou. Studenti si pak jen při tisku z jakékoli počítačové učebny, kterých je na škole plno, vytisknou dokumenty podle toho, k jaké tiskárně se postaví a přiloží čipovou kartu. Tento systém je promyšlený a dokonalý. V počítačové síti čeká tisková řada a stačí si jen zvolit, kde právě chceme tisknout. Do učeben mají studenti přístup prakticky kdykoli během otevírací doby univerzity, pokud tam právě není nějaká výuka. Samozřejmostí je ale i kompletní pokrytí signálem wi-fi. Poté jsme navštívili oddělení, kde si noví studenti vyřizují čipové karty a další záležitosti IT.

To, co v porovnání s TAMK FAMO v Písku chybí, je sportovní vyžití studentů. TAMK nabízí kompletně vybavenou posilovnu, ale i sportovní halu na fotbal a další aktivity. V přízemí tělocvičny jsme navštívili i saunu – povinnou výbavu téměř všech finských domácností. Prohlídka areálu byla zakončena návštěvou jídelny – zaujal nás orientační systém ve vydávání jídel. Jednotlivé výdejny jsou barevně označeny a podle toho se studenti orientují, pokud chtějí maso/zeleninu/těstoviny a další. Studenti se zde stravují za příznivé ceny – jedno jídlo vyjde v průměru na 2 - 2.50,- € a u výdejního pultu si na talíř teoreticky mohou dát, kolik čeho chtějí. Obrovskou nevýhodou jsou pak ale fronty u výdejních pultů, protože dle slov Mirji Onduso tato jídelna slouží tisícům studentů, kteří mají všichni pauzu na oběd ve stejnou dobu. Ona sama tento systém nepochopila. Po kompletní prohlídce

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

severovýchodního areálu TAMK jsme usoudili, že tu mají studenti naprosto perfektní podmínky se vším všudy.

Návštěva univerzitní knihovny v areálu TAMK i v centru města

Knihovna univerzity TAMK se nachází jak v ulici Kuntokatu v areálu univerzity, tak v centru města v blízkosti autobusového nádraží. Vedle toho jednotlivé katedry mají samozřejmě své další menší knihovny. Nás v knihovně TAMK přijala Marjatta Ojala, analytka z oddělení Library and Information Services TAMK. Po představení ředitelce knihovny a dalším zaměstnancům nás seznámila se strukturou knihovny, která se nachází ve zcela nové klimatizované a kompletně zabezpečené budově plné nejnovějších IT technologií. U vstupu do knihovny je recepce, kde se noví studenti registrují pomocí čipové univerzitní karty. Dále mohou vybírat z přibližně 60.000 knih a odborných publikací. Tyto publikace si mohou i rezervovat pomocí databáze knihovny, která je propojena i s databází centrální univerzitní knihovny ve městě i s městskou knihovnou v Tampere.

Marjatta Ojala nám sdělila, že IT vývoj určil, že postupně část knihovního fondu z kapacitních důvodů digitalizují, protože jednoduše nemají starší publikace kam dávat. Takto si tedy mohou studenti z knihovního systému po registraci stahovat a prohlížet digitalizované odborné publikace, což je pro mnohé z nich příjemnější, než marnit čas listováním v knihovně. Kromě knih a odborných publikací jsou zde k dispozici časopisy, a to nejen odborné. Studenti ale prý nemají moc o časopisy zájem; přitom právě odborné časopisy reflektují téměř okamžitě změny a nové trendy v technickém vývoji v oborech, které studenti studují. Tak prý tyto časopisy používají většinou jen

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

pedagogové a odborníci z univerzity. Časopisy jsou k dispozici jen prezenčně, tzn. pouze ke studování v knihovně, stejně tak jako i některé publikace.

V knihovně TAMK nás zaujalo také mnoho oddělených místností, tzv. „silent room“. Jedná se o klasické studovny, ale zde jsou to malé místnosti, někdy pro 10 osob, někdy ale i pro 2 - 4, kde se může student zavřít a strávit tu vlastně celý den. Samozřejmostí je možnost připojení notebooku přes wi-fi signál k internetu. Zvláštností v univerzitní knihovně TAMK jsou prostory v regálech s knihami, které jsou uzpůsobeny jako gauč, pohovka, kam si může student posadit nebo si lehnout a vybranou knihu studovat. Toto jsme dosud nikde neviděli a jen to dokresluje výjimečnou a přátelskou atmosféru univerzity.

Následovala možnost si prolistovat některé publikace z regálů. Samozřejmostí je, že i sama univerzita a její katedry si vydávají svou vlastní odbornou literaturu za přispění jejích pedagogů a odborných pracovníků. Jak bylo vidět, jedná se o velice kvalitní publikace. Je vidět, že stát tyto snahy univerzity podporuje. Jak nám ale sdělila Marjatta Ojala, provoz této knihovny a knihovny v centru města je velice nákladný a i z toho důvodu univerzita postupně digitalizuje část svých svazků. Následovala návštěva druhé univerzitní knihovny v centru města, která byla prakticky stejná s tím, že se nachází ve starší budově a je větší.

Návštěva katedry Art, Music and Media – přijetí + Celodenní prohlídka katedry se zaměřením na postprodukci

Další týden jsme dle naplánovaného programu od Noory Kahry navštívili katedru Art, Music and Media, náš hlavní cíl cesty. Tato katedra se nachází v překrásné staré továrně v centru města v areálu Finlayson campus. Přijala nás Sohvi Sirkesalo, mezinárodní koordinátorka katedry. Má na

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

starosti právě zahraniční studenty. Po přivítání nás zavedla do konferenční místnosti, kde vzpomínala na naše studenty z FAMO v Písku, kteří byli na výměnném pobytu právě zde. Vzpomněla si na Luboše Rezlera, který zde byl na semestrální pobyt v akademickém roce 2012/13. Poté se k nám přidal její kolega Pertti Näränen, hlavní koordinátor programu Film and Television. Předali jsme jim oběma opět propagační letáky o škole spolu s DVD, na kterých byly filmy našich studentů.

Sohvi i Pertti hovořili detailně o katedře a jejím členění. Nabízejí tyto studijní programy pro finské studenty:

- bakalářský program Film and Television (4 roky, 240 kreditů ECTS)
- bakalářský program Fine Art (4 roky, 240 kreditů ECTS)
- magisterský program Media production (1 rok, 60 kreditů ECTS)

Pro zahraniční studenty nabízejí tyto programy:

- bakalářský program Media (4 roky, 240 kreditů ECTS)
- magisterský program Screenwriting (1,5 roku, 90 ECTS)

Jak je patrné, je zde zásadní rozdíl mezi TAMK a FAMO v Písku; zatímco oni nabízejí bakalářský program na 4 roky a magisterský na jeden rok, my máme tříletý bakalářský a dvouletý magisterský program. Studijní programy Film and Television a Fine Art nabízejí společně zahraničním studentům jednosemestrální kurs se zaměřením na experimentální film a postprodukci.

Studenti mají ve jmenovaných studijních programech bohatou nabídku zaměření: produkce, dramaturgie a scenáristika, video a kamera, střih a postprodukce obrazu, sound design, divadelní a jevištní svícení a sound design. Toto se částečně kryje i s nabídkou zaměření na FAMO v Písku. Zajímaly nás i konkrétní předměty, které se na TAMK vyučují. Dle slov Perttiho Näräna jsou to např. Media channels and platforms, Úvod do vizuálního designu, úvod do programování, úvod do videa, animace, scenáristiky a vyprávění příběhů, úvod do tvorby webových stránek, dále pak základy audiotechnologie, úvod do tzv. „live event“, do sound designu, teorie populární hudby, hudební tvorby.

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

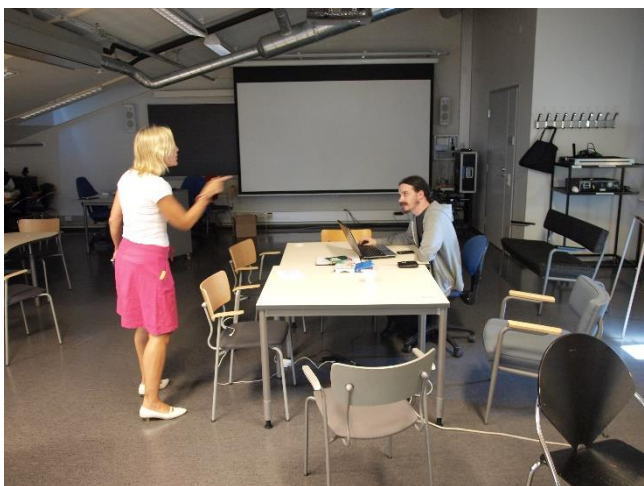
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

Cílem naší stáže bylo zjistit informace o postprodukci a ta se objevuje hned v několika předmětech. Postprodukce je především následná úprava a práce s natočeným materiálem – buď analogovým, což je filmová surovina, nebo digitálním, což jsou prostá data (komprimovaná nebo surová s velkým datovým tokem). Vedle filmu to ale může být samozřejmě i zvuk – analogový nebo digitální. Lze říci, že postprodukci je obecně myšlena koncová úprava se vším všudy.

Vzdělávací programy a obory na TAMK samozřejmě nabízejí práci se špičkovými zařízeními pro vysílací kvalitu a filmové standardy HD zařízení pro film i TV. Studenti mají možnost natáčet předepsaná praktická cvičení ve formátech PAL (evropská obrazová norma pro přenos signálu barevné televize) o jmenovitém rozlišení 720x567 obrazových bodů. Toto byl doposud

běžný standard. Ale i s nástupem digitalizace (a nejen to) se rozšiřuje postupně práce s obrazovou složkou a používají i formáty HD DVD, HDV nebo nově i blu-ray. U všem tří zmíněných se jedná o rozlišení 1920x1080. Pokud mají studenti možnost použít pro natáčení špičkové kamery RED a vyšší, mohou v postprodukci pracovat již s obrazem 2048x1556 nebo dokonce i 4096x3112. V těchto případech se jedná o obrazový signál, který nalezneme dnes již v digitalizovaných kinosálech s moderními digitálními projektory, které jsou spojeny s harddiskem, na kterém se distribuují dnešní nové filmy určené pro promítání. Jak uvedl Pertti Näreänen, tyto špičkové kamery škola samozřejmě nevlastní (ani na FAMO v Písku je nemáme), ale stává se, že studenti mají možnost si je vypůjčit za poplatek, který ale je pro ně dost vysoký. V tom případě se na tom částečně podílí i škola, pokud to vedení schválí.

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

V současné době se studenti již brání DVD standardu PAL a nechtějí na něj prý točit. V postprodukci je to ale teoreticky nenáročný zdroj obrazového signálu, protože jeho rozlišení tolik nezpomaluje software. Studenti mají možnost používat formát HD, který je ale náročnější na softwarové požadavky a rychlost počítačů. Obraz je ale velice detailní, ostrý a není v něm vidět téměř žádná komprese, tzv. slité mapy bez viditelných obrazových nuancí. Postupně toto ale se zrychlováním procesorů odpadá. V postprodukčním stříhovém programu Avid lze poté tento signál po sestříhání vyexportovat přímo na blu-ray disk nebo do souboru. Dále se stále natáčí v PAL formátu jednotlivá cvičení i na kazety DV a mini-DV. Jedná se o technologii, která zažila svůj velký boom v 90. letech, ale její výhody přetrvávají dodnes a stále je to v některých studiích a střížnách standard. Na tuto kazetu lze nahrát i obraz HD za určitých podmínek. Studenti se tomuto formátu DV ale opět brání z důvodu rozlišení obrazu.

Vedle těchto moderních digitálních formátů budoucnosti (a vlastně i současnosti) mají studenti možnost stále točit na analogový filmový materiál – klasický 16mm film pomocí kamery Arriflex 16mm. Je to jejich jediná cesta, jak si vyzkoušet práci s tímto médiem a formátem. Poměr obrazu standardního filmového políčka na tomto filmu je 4:3 a, pokud při následné postprodukci máme zájem, můžeme z tohoto filmu získat HD rozlišení nebo i rozlišení vyšší (dle požadavků na kvalitu a užití obrazu). Důležité je, že studenti dostanou svolení k natáčení svých praktických cvičení na film 16mm jen tehdy, pokud přesvědčí příslušné pedagogy o kvalitě svého námětu. Je to samozřejmě z důvodu velké finanční náročnosti natáčení na filmovou surovinu. Dále i postprodukce tohoto materiálu – vyvolání v laboratořích, které se nenacházejí ve Finsku, ale TAMK vše posílá do Švédska. Následně se musí převést okénko po okénku do digitálního formátu, aby s ním bylo vůbec možné pracovat. Podle požadavků školy a rozpočtu na film odborné pracoviště v Helsinkách převádí film do

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

standardu PAL nebo do HD, což je samozřejmě dražší, ale o to kvalitnější. Studenti mohou zadat na tomto pracovišti např. úpravu barev, nasycení apod. Samozřejmě toto provádí nejčastěji sami přímo při postprodukci sestříhaného materiálu. FAMO v Písku oproti tomu nabízí studentům natáčení na rozměrově větší formát 35mm filmu. Postprodukce je naprosto stejná jako na TAMK s tím, že Česká republika má výhodu v tom, že filmovou surovinu různých formátů a rozměrů dokáže vyvolat a zpracovat Filmové laboratoře Barrandov Praha. Postarají se i o přepis na digitální formáty dle požadavků na kvalitu a rozlišení obrazu a vše tak vzniká na jednom pracovišti. Je ale třeba použít větší a těžší kameru na 35mm film při natáčení. Finální postprodukce ve střižně jsou ale naprosto stejné – po přepisu vznikne rovnocenný digitální obrazový signál. O dalších aspektech postprodukce se zmíníme při popisu prohlídky školy a technologického zázemí.

Sohvi Sirkesalo a Pertti Näränen nás detailně seznámili s náplní studia. V prvním ročníku se vytvoří skupinky studentů, tzv. štáby, které natácejí dané praktické cvičení. To je stejné pro všechny podle jednoho pevného námětu. Je na samotných studentech, jak k tomu přistoupí. Samozřejmě vznikne několik naprosto různých děl, což je ale při hodnocení a klasifikaci žádoucí. Toto zatím na FAMO v Písku není zavedeno, ale uvažuje se o tom. Až po prvním ročníku, kde si studenti „osahají“ film přímo, mají klasické filmové předměty, jakými jsou dějiny filmu, produkce a mnoho dalších. Tady opět narážíme na rozdíl mezi TAMK a FAMO v Písku. My nejdříve vyučujeme hlavně teorii už od prvního ročníku a až na konci semestrů se točí filmy. Postupujeme od málo náročných k náročnějším.

Další rozdíly jsou v tom, že studenti točí dokumenty, i když dokument nestudují. Nevybírají si jako na FAMO v Písku mezi hranou tvorbou

a dokumentem, ale jednoduše natácejí vše, co je předepsáno. Jak jsme se dozvěděli, finský dokumentární film má svou bohatou historii a velké kvality. Je velice žádaný, samozřejmě hlavně v televizi, proto se mu studenti věnují velmi často. Je ale také velice náročný. Nejde jen o to, nashromáždit velký objem materiálu, který se postprodukčně upravuje, stříhá apod. Jde o to, vkusně záběry vybrat. Je to ale žádaný

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

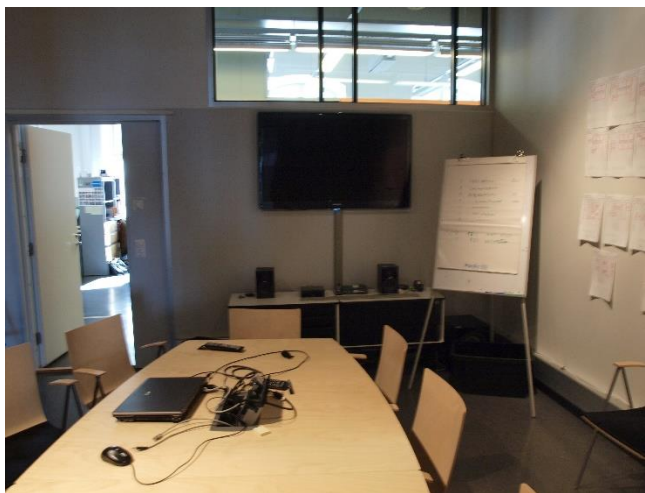
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

televizní formát s ohledem na finskou faunu a floru. Tyto dokumenty ve finských televizích jsou velice časté. Proto se tomuto také studenti věnují nejvíce.

Pokud se zastavíme právě u dokumentů, ty jsou na postprodukcí velice náročné. Dozvěděli jsme se, že dnes se na TAMK prakticky už netočí jednoduché dokumentární filmy, které se v postprodukcí jen sestříhají a ozvučí. Dnešní kvalita obrazu a požadavky diváka směřují k tomu, aby se používaly různé aplikované barevné filtry. Klasickým případem ve stříhovém programu Avid je použití tzv. polarizačního filtru nebo i přechodového. Oba mají za následek ztmavnutí oblohy. Pokud je obloha modrá, po postprodukční aplikaci filtru studenti získají tmavou oblohu s nasycenými bílými mraky, vše kontrastně velice dokonalé a hlavně efektivní. Z obyčejného obrazu louky s oblohou, kde se střídají mraky se sytější modrou, dostaneme úžasné barevné efekty. Jediným velkým problémem je přehnaná postprodukce. Stává se totiž prý, že student v nadšení z naprosté změny obrazu k lepšímu po aplikaci filtru toto přehane a výsledkem je obraz, který je paradoxně degradovaný. Současně s funkcí filtru vzroste totiž i saturace obrazu a na povrch se dostanou viditelně nepříjemné jevy jako zvýšená zrnitost vybrané části nebo dokonce slití celých obrazových celků.

Celý druhý ročník se orientují studenti na TAMK převážně na televizní tvorbu. FAMO v Písku má v tomto výhodu – netlačí studenty jedním směrem a chce, aby si studenti vyzkoušeli celou škálu formátů – jak pro film, tak i pro televizi. Na TAMK často studenti tvoří formáty typu televizních soutěží, dokumentů, zpravodajství. Např. častým typem jsou soutěže hudebních skupin, zpěváků, něco podobného jako Superstar. Ve Finsku je to jev velice častý a studenti se takto mohou připravovat na praxi. Shrňme-li první dva ročníky, jsou zaměřeny hlavně technicky – u studentů by se měly technické dovednosti projevit a rozvinout co nejdříve.

Až ve třetím ročníku se specializují dle zaměření, kterým se chtějí zabývat – stříh, produkce, kamera... Následují praxe, výměnné pobyty a studenti ve škole nejsou tak často, jako v předchozích ročnících, kdy měli nejvíce práce se studiem, případně natáčením. Pokud budeme hovořit o praxi, FAMO v Písku za ni považuje samotná natáčení povinných praktických cvičení, kterých je během studia celá řada. TAMK si

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

s praxí spojuje často přímé působení v odborných studiích a firmách (což je u nás v Písku také, ale ne tak často ve srovnání s TAMK). Tamější studenti mají velkou příležitost vyzkoušet veškerou možnou techniku, nejnovější postprodukční programy a rozměrná studia a ateliéry nedaleko Tampere – ve Finish broadcasting company. Toto je pro studenty úžasná příležitost vyzkoušet vše v praxi. Nyní nám na TAMK sdělili, že se chystá velice brzy přestěhování katedry přímo do této instituce. Na jednu stranu z toho moc nejsou nadšení, protože v centru města mají vybudované zázemí s vybavením a jsou zvyklí na toto prostředí, na druhé straně to může být naopak změna k lepšímu. Vždyť studenti budou přímo u vysílání, u tvorby samotné. Je to otázka, jak se pedagogové se studenty adaptují na nové prostředí.

Na jednu stranu z toho moc nejsou nadšení, protože v centru města mají vybudované zázemí s vybavením a jsou zvyklí na toto prostředí, na druhé straně to může být naopak změna k lepšímu. Vždyť studenti budou přímo u vysílání, u tvorby samotné. Je to otázka, jak se pedagogové se studenty adaptují na nové prostředí.

Vyvrcholením studia je na TAMK natočení absolventského filmu. Tady jsme ve shodě s FAMO. Ale v porovnání s námi, kde je stopáž zpravidla 15 - 30 minut, finští studenti pracují s 10 minutami. To je na postprodukční práce, jakými jsou střih, barvení a ozvučení méně náročné. Zajímavé je, že někteří studenti nedělají pouze jeden film, ale pracují na více menších projektech. Mají tak možnost vyzkoušet si i více formátů. U našich studentů očekáváme, že student režie natočí jeden film, ale např. zvukař a střihač bude dle vyváženosti počtu studentů v jednotlivých oborech pracovat i na dvou snímcích. Vedení TAMK se snaží získávat stále více a více partnerů pro svoje projekty. Zajímavé je, že oni přímo vyhledávají tyto partnery, nabízejí jim možnost spolupráce, natáčení filmů, projektů. Sice dostávají dotace od finského státu (jsou státní institucí na rozdíl od FAMO v Písku, která žije pouze z školného, které se od roku 2004, kdy FAMO vznikla, nezvýšilo), ale pro svůj provoz by potřebovali další finance, které se snaží získávat právě spoluprací s různými firmami. Častými partnery v tomto jsou společnost Angry birds, tvůrce legendární hry pro mobilní telefony, dále Hockey league, Nokia, která má své vývojové centrum přímo na kraji města Tampere, což je pro studenty výjimečná příležitost. Určitě zmiňme i samotné město Tampere, které nabízí studentům a škole mnoho různých zakázek. Dalšími jsou Alma media, Finnish centre for game business, Museum centre Vapriikki, Tampere Hall a mnoho dalších. Často jsou to různé upoutávky pro firmu, propagační snímky nebo dokonce práce na herních aplikacích. Katedra má totiž svoje vlastní oddělení pro vývoj her, jak

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

jsme mohli vidět. TAMK chce být zkrátka praktická škola, aby její absolventi byli zaměstnatelní po ukončení studia, a toto je všechno výborná příležitost pro navázání kontaktů. Prakticky každý týden dostává vedení této katedry TAMK telefonáty a maily od některých institucí a firem, které chtějí s katedrou spolupracovat. Škola je samozřejmě ráda a rozvíjí tuto spolupráci, ale někdy dochází k jevům, kvůli kterým např. FAMO v Písku nemá až tolik partnerů – studenti zameškávají povinnou výuku, protože pracují na vedlejších projektech a vznikají různé problémy. Někteří pedagogové jsou dokonce z firem, které spolupracují s katedrou. Tak tomu je ale i na naší škole v Písku (např. Ateliéry Barrandov, Česká televize, Televize Nova, UPP ...).

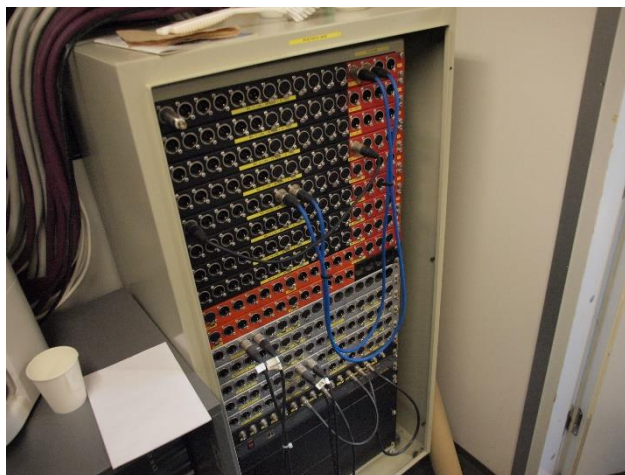
Při prohlídce školy jsme samozřejmě navštívili i veškerá odborná pracoviště postprodukce a ateliéry/studia.

Nejprve jsme se podívali do obrazové střižny Avid a Final cut Pro. Jedná se o místnosti

s nainstalovaným postprodukčním softwarem pro stříh obrazu před úpravami, následně se tento obraz dobarvuje, případně se do něj přidávají různé postprodukční efekty dle přání režiséra. Základem je

počítač, který je s programem Avid propojen rekordérem s digitálním rozhraním Firewire (IEEE1394). Součástí jsou 3 monitory a jeden kalibrovaný monitor pro kontrolu výsledného obrazu po aplikaci postprodukce. Součástí je i profesionální Avid klávesnice se stříhovými značkami na tlačítkách pro snadnější práci. Dále zde najdeme sadu stereofonních reproduktorů pro monitorování zvuku. Nejedná se ale o výsledný zvuk – ten vzniká v jiné střižně.

Natočený materiál se musí nějak dostat do postprodukčního programu a to buď po kabelu nebo přímo nahráním z mnoha paměťových médií přímo přes čtečku karet nebo USB. Na katedře mají k dispozici jak rekordér/přehrávač DV kazet, tak klasické přehrávače/rekordéry systému Beta, které se už tolik nepoužívají. Pokud

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

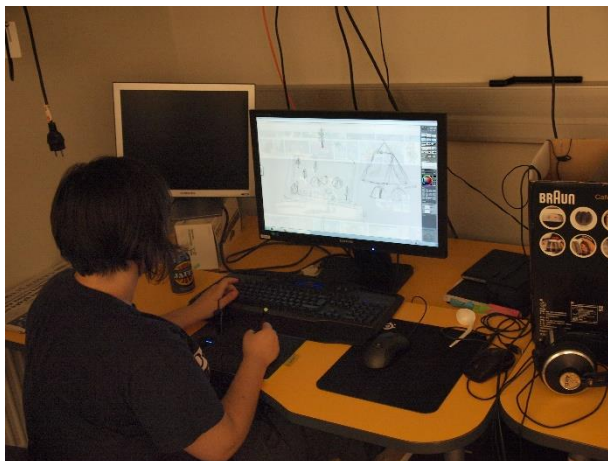
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

hovoříme o digitální pásce DV/HDV, obraz a zvuk je zde uložen jako data a během převodu probíhá prakticky kopírování. Ale i to má své problémy v porovnání s USB nebo paměťovou kartou. Studentům se často stává, že např. vlivem nečistot na magnetizační hlavě dochází k výpadům obrazu při kopírování. Důležitým prvkem při postprodukcí obrazu je používání timecodu. Studenti tím mají rychlý přehled o tom, v jaké části záznamu provedou střih nebo další úpravu.

Studenti kvůli zastaralosti DV rekordérů (i když se stále používají) a hlavně kvůli tomu, že používají nepáskové digitální paměti s daleko vyšší kapacitou, využijí spíše přepis materiálu z paměťových karet a pevných disků. Jedním z používaných typů je XDCAM (případně P2 firmy Panasonic). I zde ale narazíme na omezenou kapacitu. Ke kameře EX1 se dodává i čtečka SXS karet. K počítači se připojí pomocí USB rozhraní. Pomocí jiného softwaru (Clip browser, XDCAM transfer pro Final cut pro) se zaznamenané soubory mp4 přepíší do formátu čitelného pro Avid. Struktura XDCAM EX je postavená na struktuře souborového systému. Jeden záběr tedy je reprezentován jedním obrazovým souborem, který obsahuje jednu obrazovou stopu a jednu stereofonní zvukovou stopu. Studenti tedy musejí pracovat s obrovským množstvím dat a důležité je tedy, aby při postprodukcí měli orientaci v tomto materiálu. Slouží k tomu v Avidu různé třídící složky pro přesun. Podobným způsobem probíhá přepis R3D souborů z kamery RED i souborů DPX z filmového scanneru. Pokud studenti během natáčení zaznamenali zvukový záznam paralelně s obrazovým, je nutné obě dvě složky spojit právě ve stříhovém zařízení.

Při práci s programem Avid studenti nenaruší integritu dat nevědomky, protože tento software je robustní. Dodržují a určí správně snímkovou frekvenci projektu a tím nedojde k desynchronizaci obrazu a zvuku. Na

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

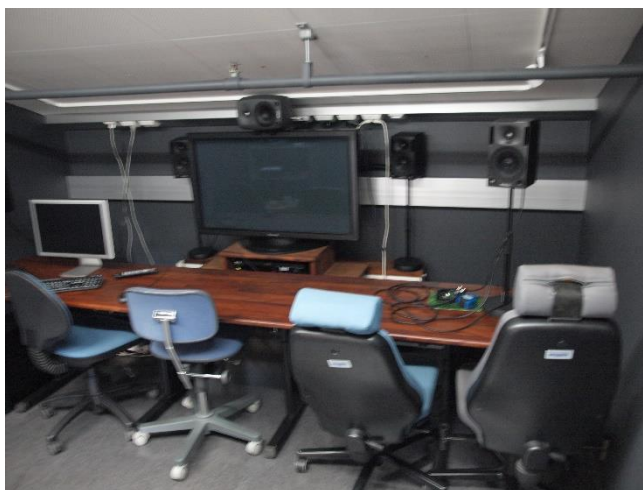
Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

katedře používají samozřejmě vícekamerový střih, který umožňuje synchronizaci několika záznamových zdrojů a následné zobrazení všech zdrojů najednou. Díky tomu zde střihají záznamy z koncertů nebo živých akcí velmi komfortně. Navolí si klávesové zkratky a střih takového záznamu se poté velmi podobá střihu přímého přenosu.

Protože na katedře pracují studenti i s animovaným filmem, projeví se možnosti digitální obrazové postprodukce i při jejich úpravách. Prodlužování jednotlivých fází si neřádá nákladné rozkopírování filmových polí, stejně jako úpravy kompozic a případné nájezdy či panoramy je možné provést ve střížně.

Největší možnosti jsme viděli při ukázce duplikace servisního střihu. Dříve servisku zpracovávali z denních prací. Avšak materiál v digitální podobě je možno donekonečna rozkopírovat v podstatě zadarmo. Student střihu má tedy možnost vytvářet různé verze jednotlivých obrazů a scén. Může mezi sebou jednotlivé skupiny záběrů mezi verzemi kombinovat. Tyto možnosti zde jsou důležité, pokud studenti pracují např. na zakázce reklamy, kde se různými verzemi a délkami spotů nešetří.

Jednou z dalších fází jsou barevné korekce a stylizace obrazu v Avidu. Jak nám sdělili naši průvodci po odborných pracovištích, na katedře jsou velmi v oblibě, často i k nelibosti pedagogů, neboť někdy to studenti s těmito postprodukčními úpravami přehánějí a zaměřují se více na formu než na obsah díla. Než začnou samotnou fázi postprodukce, musejí se provést primární barevné korekce.

Protože ale studenti natáčejí svá praktická cvičení v různých světelných podmínkách a za používání různých objektivů, nemají všechny záběry stejné rovně jasu, saturace a odstínu. Během primárních korekcí se nádech filmu srovnává do neutrálního tónu. Nejčastěji používaným nástrojem zde mají třicestný barevný korektor. Pro přesné provedení barevných korekcí se na TAMK, ale i na FAMO v Písku, používá kalibrovaný monitor. Komerční LCD monitory byly doposud pro tyto účely nedostačující, i když v poslední době nastává posun k lepšímu. Na katedře mají např. kalibrovaný monitor LCD značky EIZO a CRT monitor Sony, my máme naprosto ty samé.

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

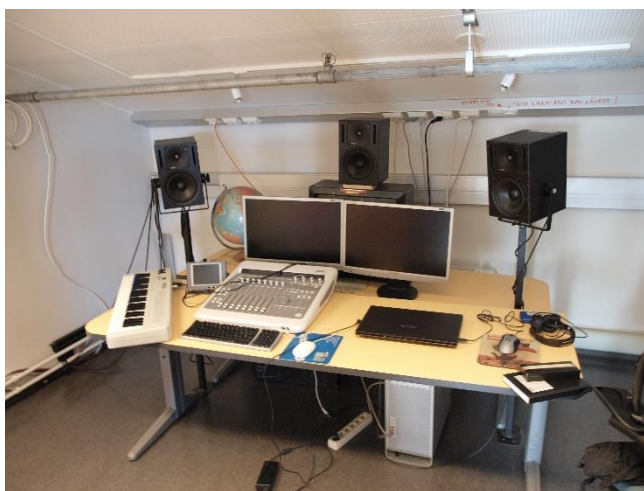
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

Další fází je úprava barevné stylizace obrazu. Ve střižně Final cut pro obsahuje barevný korektor ještě tzv. limiter, který omezuje barevné korekce podle zadaných parametrů. Pokud student natáčí retro snímek, bude žádoucí nádech 60. let, pokud natáčí dobový film z 20. let, často používá sépiový nádech.

Dalším pracovištěm, které jsme navštívili, byla střižna zvuku – zvuková postprodukce Pro Tools HD. Zde se jedná o pracoviště, které primárně zpracovává zvukový signál

natočený studenty buď kontaktně – kontaktní zvuk na place, nebo postsynchronně – ve studiu pro toto speciálně upraveném. Studenti TAMK používají obě dvě možnosti. Pracoviště zvukové postprodukce tu může zpracovat 5.1 kanálů, což je v dnešní době dostačující standard pro ozvučování filmů pomocí prostorového zvuku a toto také nalezneme ve všech zdigitalizovaných kinech. Zvukař si natáhne do Pro tools většinou z USB paměti nebo harddisku

nekomprimovaný nebo komprimovaný zvuk natočený dle uvedených možností. Platí, že čím vyšší kvalita, tím lepší práce se zvukem (ale i trochu pomalejší. Standardem na katedře bývá prý zvukový soubor o vzorkovací frekvenci 48 kHz a 16bit. Pokud studenti tvoří např. zakázky typu videoklip, koncert, kde se vyžaduje například finální zápis na blu-ray disk, mají zde možnost zvolit daleko vyšší rozlišení zvuku. Použít mohou i 96kHz.

Používají se zvukové stopy mono i stereo. Časté jsou soubory mono, které se namixují do stereofonních nebo vícestopých Pro tools projektů a poté pomocí potenciometrů se rozmísťují do požadovaných reproduktorů. Výsledkem jsou pak např. výstřely v levé zadní části sálu při projekci filmu nebo přelet letadla nad divákem. Toto vše studenti ovládají pomocí Pro tools

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

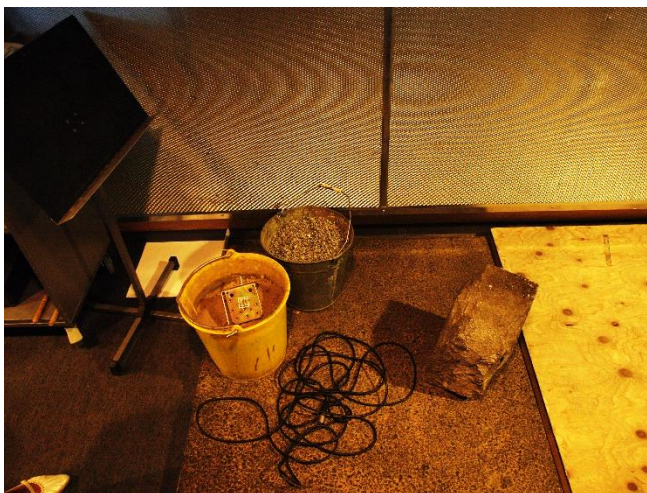
Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

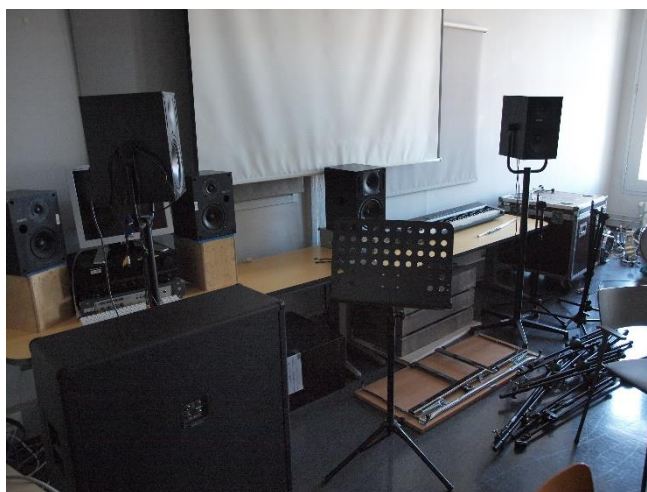
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

postprodukce. Nasměrování zvuku přesně tak, aby byl ve shodě s tím, co se děje na plátně nebo monitoru, je pro studenty samozřejmě velice těžké. Musejí vystihnout situaci a přesně určit, že např. auto pojede zleva doprava – tedy potenciometrem nastavit přechod monofonní zvukové stopy stejným směrem. Variantou je použití stereofonního mikrofону přímo na place při natáčení.

To, co nás ale na zvukové postprodukci zaujalo nejvíce a co doposud na FAMO v Písku chybělo, ale brzy bude v provozu, byla odhlučněná a zatlumená ruchová místnost na nahrávání postsynchronů a ruchů k filmu. Nalezneme zde nejrůznější materiály jako je písek, mouka, cukr, umělé hmoty, kovy a plechové desky. Toto vše slouží pro výrobu umělého ruchu, který je poté na plátně k nerozeznání od zamýšleného. Student nám předvedl chůzi ve sněhu. Rozsypal mouku na prostor a prsty se pohyboval v rytmu děje, který se odehrával v zimě na monitoru ve studentském snímku. Poté nám vše přehrál sesynchronizované a výsledkem je naprosto reálný zvuk. Na FAMO studenti využívali různé zvukové banky dostupné na internetu nebo ve zvukových databázích, ale postup, kdy si student přímo nahraje svůj vlastní zvuk, je ve výsledku daleko lepší, i když pracnější.

Všechny tyto místnosti jsou propojeny s pracovištěm Pro tools a dohromady jsou jedním velkým systémem zvukové postprodukce na celé katedře. Patří k tomu i vlastní hudební sál pro tvorbu nahrávek hudby k filmům, případně koncertů, ozvučování a podobně. Kabely jsou přivedeny přímo do zvukové střižny. Součástí vybavení jsou zesilovače, efekty, gramofon a kvalitní reprosoustavy. Nalezneme tam i hudební nástroje. V této oblasti je zde vybavení určitě lepší než na FAMO v Písku.

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

Následovala prohlídka studia - ateliéru. Toto studio je rozměrné, avšak podmínky pro natáčení ateliérových cvičení na FAMO v Písku jsou pro studenty lepší. Na TAMK nenajdeme kulisy – pohyblivé stěny. V Písku máme umělé zdi, které se dají posunovat. Pro každé cvičení na katedře na TAMK musejí studenti postavit vždy samostatné stěny. Jejich ateliér se používá ale velice často pro natáčení projektů před zeleným pozadím. Dříve se používala barva modrá, ale v poslední době se prosadila pro své lepší klíčovací vlastnosti zelená. Klíčovací techniku dnes studenti, a nejen oni, používají jako zástupce dnes již historické zpětné projekce a jedná se o velice moderní a téměř neustále v praxi využívanou postprodukční techniku obrazu. Zelená barva se odstraní po natočení postprodukčně selektivním filtrem. Místo pozadí se dosadí jiný obrazový zdroj. Tohoto efektu se dnes běžně využívá v televizním prostředí, například při zprávách nebo předpovědi počasí. Studenti na TAMK si zkoušejí přesně tyto formáty, neboť se soustředí více na televizní tvorbu. Na rozdíl od televizního zpracování je v digitální postprodukci více možností korekcí a tím pádem lepšího spojení popředí a pozadí.

Studenti nám předvedli demonstraci práce s pozadím – pohybovali během klíčování kamerou a použili trackovací bod. Byly to vlastně bílé body nalepené na klíčovací ploše. Těmito body synchronizovali klíčovaný objekt a pozadí. Je nezbytné přitom zajistit maximální obrazovou kvalitu a ostrost snímaného objektu, protože jak jsme se mohli přesvědčit, vyklíčovat neostrou hranu je velmi problematické a výsledek nekvalitní. Studenti použili Primatte keying modul od firmy Imagica. Tento filtr dokázal odklíčovat i velmi nekvalitní záběry.

Projekce studentských filmů

Měli jsme možnost vidět množství filmů, které se natočily za posledních šest let na katedře Art and Media. Jedná se o velmi kvalitní filmy, které se kvalitou natočení a následného postprodukčního zpracování dají srovnat s filmy natočenými na FAMO v Písku. Filmy finšují studenti zhruba od roku vzniku 2011 natáčejí vždy už v 5.1

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

zvukovém formátu pomocí postprodukce v Pro Tools. Toto je i standardní vybavení FAMO v Písku. Jediný problém, který u zvuku bývá častým problémem, je rozdílná úroveň hlasitosti u různých filmů. Studenti často nenastaví požadovanou úroveň decibelů tak, aby byla zvuková složka vyvážená na přijatelnou úroveň. Dalším problémem bývá postprodukce zadních efektových zvuků. Ta často bývá také nevyvážená a hlasitá, tím pádem někdy nereálná.

Co se obrazové postprodukce u promítnutých filmů týká, každý film byl zpracován barevnými korekcemi – nabarven. Dnes je to nutnost u všeho, co studenti natočí, protože je to technologický i estetický trend, který vyžadují i diváci – lépe řečeno

na takové záběry se lépe díváme. Pokud byla postprodukce obrazu v barevné složce zhruba do roku 2008 jen u některých, u snímků, které jsme měli možnost vidět po tomto datu každý rok těchto postprodukčních zásahů přibývalo a pak byly již u každého. Viděli jsme nejprve filmy vytvořené povinně v rámci studia. Jednalo se o animované: např. Tooth (2007, režie Lotta Lanamäki), It Dwells in the Depths (2008, režie Vesa Jokinen), TAF-animation (2008, režie Jaakko Tyhtilä), dále dokumentární, např. Molli, Our Dog (2007, režie Sakari Suuronen), The Treasured Waters (2008, režie Ilkka Rautio). Zajímavé byly experimentální a videoartové, kde si s postprodukcí studenti opravdu zvláště pohráli – obrazová i zvuková složka je naprosto výjimečná a její postprodukce trvala měsíce, např. Visitor in my Body (2008, režie Riikka Kuoppala), Whole Woman (2013, režie Sanni Rajapolvi), Save Our Babies (2010, režie Tapani Hiedanniemi). Dále jsme měli možnost vidět i tzv. „fiction“ snímky: Flippers (2011, režie Jussi Autio), Tunnel (2012, režie Johanna Harmaala).

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

Samozřejmě jsme další den viděli i snímky natočené na zakázku buď pro univerzitu samotnou nebo pro firmy. Snímek pro univerzitu se pouštěl i studentům při uvítání během orientačního týdne v aule TAMK a jeho děj pojednává o tom, jak procházíme město – parky, zábavní centra, restaurace, památky a kulturní události a také univerzitu. Je to zajímavě pojaté ale zřetelně je vidět, že postprodukční technika obrazu převažuje spíše u snímků, promítaných předchozí den – to byly filmy autorské natočené povinně za zápočet. Určitě ve snímcích točených pro školu a firmy studenti používali také postprodukční barvení a např. i práci s vinětací objektivu vyvolanou uměle, ale nebylo to v takové míře jako u ostatních. Zvuková postprodukce u těchto zakázkových filmů je agresivnější. Určitě je zde požadavek zadavatele zaujmout, šokovat, přilákat – proto se zvuky různě deformují, upravují, pracuje se často s dynamikou a rozsahem. Nízké a vysoké frekvence jsou zde častým jevem, protože právě tato odlišnost a netradičnost zaujme nejvíce.

Shrnutí

Během našeho pobytu jsme absolvovali pro nás velice přínosné kompletní prohlídky univerzity TAMK, jejích učeben a seznámili jsme se detailně se studijním plánem. Měli jsme jedinečnou možnost být u toho, když noví studenti přicházejí na půdu univerzity a viděli jsme, jak jim TAMK vychází v prvních dnech vstříc a snaží se jim maximálně pomoci při začleňování do nového neznámého prostředí. Toto byla jedna část naší cesty a budeme se jí maximálně inspirovat, neboť i k nám přicházejí zahraniční studenti z naprosto odlišného prostředí. Druhá, daleko důležitější část, byla návštěva katedry Art and Media, kde jsme se zaměřili na zkoumání postprodukce a jejích technik a následné aplikaci v praxi. Díky vstřícnosti vedení univerzity jsme měli možnost celou dobu pohybovat na katedře a vidět všechny odborné učebny, ateliéry a veškeré technické vybavení školy. Některé aspekty při aplikaci postprodukčních technik jsou podobné těm na FAMO v Písku, jiné byly netradiční. Dozvěděli jsme se i informace o praxi studentů a o všem, co studenta na této filmové katedře provází. Naprosto nás překvapila velice přátelská atmosféra zaměstnanců katedry i celé

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Propojení teorie a praxe ve filmové tvorbě

CZ.1.07/2.4.00/17.0122

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

univerzity, kteří nám vyšli maximálně vstříc a i přes své pracovní vytížení nám sestavili podrobný program na každý den stáže, díky čemuž jsme měli jedinečnou příležitost dozvědět se vyčerpávající informace, ke kterým se běžný návštěvník TAMK nedostane.

Ještě jednou chceme poděkovat zaměstnancům TAMK za úžasnou atmosféru, kterou pro nás vytvořili a také vedení FAMO v Písku, že nám umožnilo navštívit právě na TAMK ve Finsku – naši partnerskou univerzitu. Protože v současné době právě díky naší cestě probíhají jednání o spolupráci týkající se přednášek a workshopů, které by vedli někteří pedagogové odborných předmětů z katedry Media and Art TAMK na FAMO v Písku a naopak naši odborní pedagogové by měli zájem o tu samou formu spolupráce ve Finsku, myslíme si, že cíl naší cesty – pozorovat postprodukční technologie a jejich aplikaci a rozvinout v tomto duchu spolupráci mezi oběma univerzitami v rámci zlepšování výuky tohoto oboru na naší škole – se naplní ku prospěchu obou škol.

V Písku dne 10.9.2013

Mgr. Michal Sup

**"Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky"**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ